

Planul de acțiune privind Inovarea 2014-2020

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Contents

I. Rezumat/Introduction.....	3
II. Introducere	4
II.1 Informații generale despre Regiunea de Dezvoltare Nord-Est/ General information on the area of RDA	4
II.2 Situația economică curentă a Regiunii de Dezvoltare Nord-Est/ Current economic situation of RDA's area.....	5
II.3. Analiza SWOT/ SWOT analysis for RDA's area	7
II.4 Strategia regională de inovare/ Strategy for RDA's area	8
III. Acțiuni detaliate ale planului/ RDA's priorities & measures planned for the future period 2014-2020	10
III. Mecanismul de implementare a Planului de Acțiuni/ RDA's implementation mechanism	14
III.1 Măsuri de conștientizare și promovare a inițiativelor propuse	14
III.2 Măsuri de prevenire a riscului de implementare a planului.....	15
IV. Concluzii/ RDA's conclusions for the strategy of transnational innovation system	16

I. Rezumat / Introduction

Știința, tehnologia și inovarea reprezintă domenii strategice care asigură progresul tehnologic constant și în consecință, durabilitatea dezvoltării și competitivitatea economică a unei țări.

Domeniile cercetării dezvoltării inovării (CDI), a transferului tehnologic (TT) și al tehnologiei informației (IT) reprezintă la ora actuală sectoare economice de sine stătătoare, care la rândul lor constituie suport pentru dezvoltarea celorlalte sectoare economice, deschizând noi orizonturi pentru creșterea competitivității agenților economici și nu în ultimul rând, conducând la crearea de noi locuri de muncă.

Inițiativa „O Uniune a inovării” se bazează pe un concept larg al inovării, care include nu numai produse și procese noi sau îmbunătățite, ci și servicii, noi metode de marketing, impunere a mărcii și de proiectare și noi forme de organizare a întreprinderilor și modalități de colaborare. Inovarea este tot mai mult înțeleasă ca un sistem deschis în care diferiți actori colaborează și interacționează.

Geografia inovării este foarte diversă, unele regiuni situându-se în poziție competitivă la nivel mondial în ceea ce privește frontiera tehnologică, altele făcând eforturi să se apropie de frontiera respectivă prin adoptarea și adaptarea de soluții inovatoare pentru situația lor specifică („diviziunea inovării”). Sprijinul public trebuie să își adapteze strategia și intervențiile astfel încât să reflecte această diversitate.

Întregul potențial de inovare al regiunilor din UE trebuie să fie mobilizat în scopul de a atinge obiectivul de creștere inteligentă, propus de Europa 2020. Inovarea este importantă pentru toate regiunile; pentru cele mai avansate, ca să își păstreze poziția, iar pentru cele mai puțin avansate, ca să le ajungă din urmă pe cele avansate.

Capacitatea de cunoaștere și de inovare a regiunilor depinde de mulți factori – cultura antreprenorială, competențele forței de muncă, instituțiile de educare și formare, serviciile de susținere a inovării, mecanismele de transfer al tehnologiei, infrastructura pentru C&D și TIC, mobilitatea cercetătorilor, incubatoarele de afaceri, noile surse de finanțare și potențialul creativ local.

Regiunea de dezvoltare Nord-Est, situată pe locul 2 în topul regiunilor din România după gradul de inovare, prezintă o serie de avantaje competitive și comparative în domenii ca: industria alimentară, industria de construcții de mașini, utilaje și echipamente, industria ușoară (tricotaje, confecții, încălțăminte), agricultura biologică, industria farmaceutică, IT, sectorul energiilor regenerabile, turism, meșteșuguri. Pentru perioada următoare, Regiunea Nord-Est își propune să contribuie la îmbunătățirea gradului de inovare prin susținerea unor măsuri de **educare, cercetare, informare și cooperare**, măsuri care vor viza creșterea competitivității regionale.

//. Introducere

II.1 Informații generale despre Regiunea de Dezvoltare Nord-Est/ General information on the area of RDA

Regiunea Nord-Est este alcătuită din șase județe (Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui), care însumează o suprafață de 36.850 kmp și o populație de **3.707.600** locuitori (la 1 iulie 2010), situându-se, din acest punct de vedere, pe primul loc între cele opt regiuni ale țării.

Accesul la principalele centre ale regiunii se poate realiza astfel:

Rutier:

- ✓ București – Bacău – Roman – Suceava - Siret (punct de control și trecere a frontierei) – drumul european E85
- ✓ Suceava - Vatra Dornei - Cluj (E576) care face legătura cu drumul european E60 Cluj Napoca-Oradea
- ✓ Bacău – Brașov – Pitești drumul european E574 (care face legătura cu drumul internațional E70 Craiova – Vidin - Scopje)
- ✓ București - Bârlad – Albița (punct de trecere a frontierei) - Chișinău - drumul european E581 care străbate județul Vaslui
- ✓ Roman - Tg. Frumos cu ramificație către Botoșani (E58) și Iași - Sculeni (E 583)

Feroviar

- ✓ București – Bacău – Roman - Suceava – Siret – Ucraina - magistrala 500
- ✓ București - Iași – Ungheni - Republica Moldova – magistrala 600

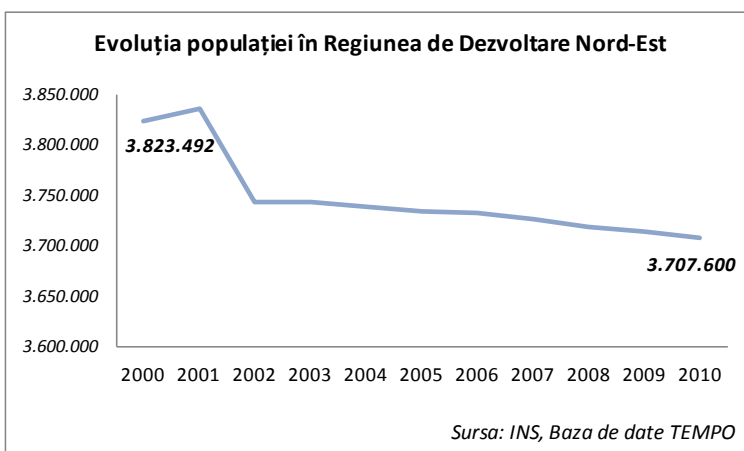
Aerian

- ✓ Aeroportul Bacău - intern și internațional
- ✓ Aeroportul Iași - intern și internațional
- ✓ Aeroportul Suceava – intern și internațional

Populația regiunii de dezvoltare Nord-Est locuiește în proporție de 57% în mediul rural. Populația cu vârste cuprinse între 24-64 ani reprezintă peste 55% din totalul populației.

Populația școlară în regiune reprezintă, la nivelul anului 2010, 17,56% din totalul populației școlare din România, iar numărul studenților înscriși în învățământul universitar din regiune reprezintă 10,83% din numărul total la Nivel național. (Sursa: Institutul național de Statistică, Baza de date TEMPO).

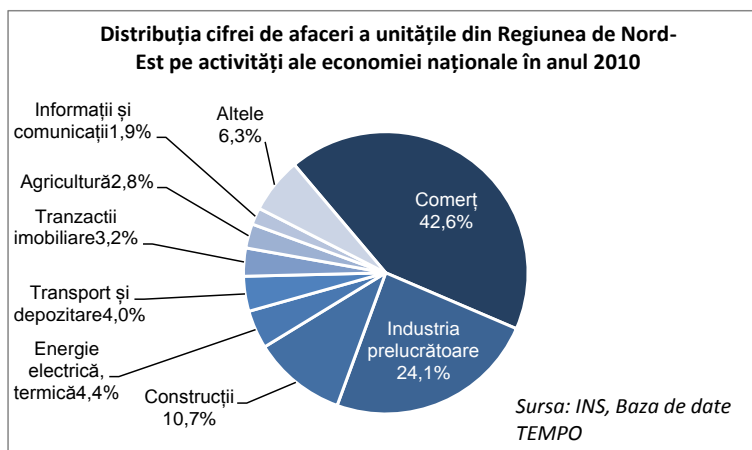
II.2 Situația economică curentă a Regiunii de Dezvoltare Nord-Est/ Current economic situation of RDA's area

În anul 2010 în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est erau un număr de 53.165 întreprinderi active. La nivel regional, principalele activități ale economiei naționale, după cifra de afaceri, sunt: comerțul cu 42,% din total cifra de afaceri regională, industria prelucrătoare cu 24,1%, construcțiile cu 10,7%, agricultura cu 3,2%.

Sub aspectul evoluției numărului de societăți comerciale cu participare străină înmatriculate, în ianuarie 2009

(comparativ cu ianuarie 2008) are loc la nivel regional o scădere cu 42%, iar în ianuarie 2010 (față de ianuarie 2009) o scădere cu 20%. La nivel județean cele mai afectate județe au fost: Iași cu scăderi de la 158 unități (2008) la 105 (2009) și 83 (2010), Neamț, de la 75 (2008) la 34 (2009) și 31 (2010) și Suceava de la 61 (2008), la 42 (2009) și 22 (2010).

Sub aspectul clasei de mărime aproximativ 90% din întreprinderile active din regiunea de Nord-Est sunt întreprinderi cu până la 9 angajați.

În Regiunea Nord-Est, criza a dovedit fragilitatea unor activități industriale, care înregistraseră o dezvoltare aproape explozivă în perioada anterioară crizei (industria textilă și de confecții, industria materialelor de construcții) și care în contextul regresului economiei mondiale au fost nevoite să se restructureze, respectiv să se restrângă. Totodată, în unele județe care alcătuiseră în trecut areale cu șomaj ridicat, s-au acutizat dezechilibrele pe piața locală a forței de muncă (ex. județul Vaslui).

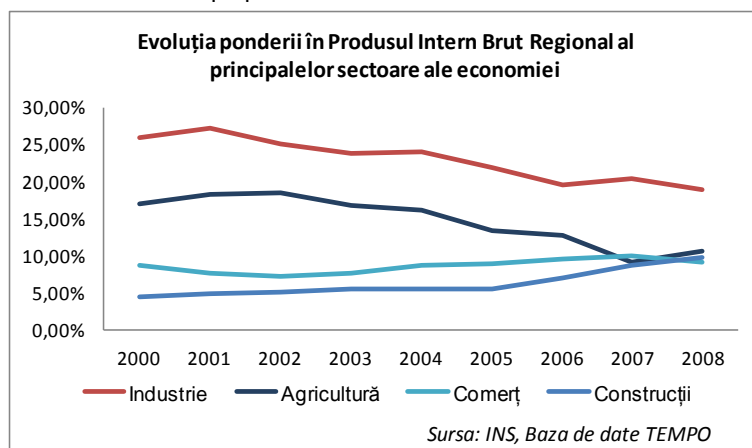
La nivel județean se constată că (exceptând județul Suceava), industria textilă și a confecțiilor ocupă primul loc în preferințele administrației publice locale. Dezvoltarea industriei lemnului se regăsește în opțiunile administrației din Bacău, Suceava și Neamț, iar industria alimentară în județele Bacău, Botoșani și Suceava. Există o preocupare din ce în ce mai mare a pentru sprijinirea ramurilor de tip strategic. Cele mai multe opțiuni se îndreaptă către dezvoltarea sectorului IT și al biotehnologiilor, iar cele mai puține către nanotehnologii, industria farmaceutică și energii provenite din surse alternative. Pentru sprijinirea biotehnologiilor, se exprimă în special județele Suceava și Iași, pentru industria IT județele Bacău, Botoșani și Suceava, iar pentru industria farmaceutică județele Botoșani, Iași și Neamț. În ceea ce privește structurile de sprijin ale afacerilor, cel mai ridicat interes este orientat în prezent către incubatoarele de afaceri.

Principalele 15 companii din regiune, după cifra de afaceri, activează în următoarele domenii: comerț, industria auto, industria metalurgică, industria alimentară, industria textilă.

Produsul intern brut pe cap de locuitor în Regiunea Nord-Est are pe perioada 1999 – 2008 cel mai scăzut nivel dintre cele 8 regiuni de dezvoltare din România. Produsul Intern Brut/locuitor la nivel regional a cunoscut o creștere accentuată în perioada 2000-2008.

Analizând evoluția principalelor sectoare ale economiei se constată că ponderea construcțiilor și a comerțului în total PIB regional era în creștere la nivelul anului 2008, în timp ce industria și agricultura se aflau pe un trend descrescător.

Rata șomajului, la 31 martie 2012, era de 5,7% superioară mediei la nivel național de 5,4%. Cea mai mare rată a șomajului se

înregistra în județul Vaslui – 9,6%, iar cea mai mică în județul Botoșani de 3,7%. De asemenea rata șomajului în rândul bărbaților era superioară celei din rândul femeilor.

În Regiunea Nord-Est activează 13,30% din numărul total al întreprinderilor inovative, fiind o pondere medie având în vedere ca în Regiunea Sud-Vest se înregistrează cea mai mică pondere de 4%, iar în Regiunea București-Ilfov 22,74%.

În ceea ce privește natura eforturilor de inovare, se constată că cele mai multe IMM-uri s-au concentrat cu precădere spre noile produse (34,73%) și noile tehnologii (32,82%), dar numai 0,38% au pus accent pe înnoirea sistemului informatic. Se remarcă faptul ca ponderea IMM-urilor din Regiunea Nord-Est care nu au avut abordări inovatoare este mai mică decât media națională (18,70% vs. 19,98%).

Dacă realizăm o analiză comparativă pe regiuni de dezvoltare, constatăm că IMM-urile din Regiunea Nord-Est se concentrează într-o mai mică măsură pe achiziționarea de noi produse, ponderea înregistrată fiind una dintre cele mai reduse, dar se remarcă faptul că acordă o atenție sporită noilor tehnologii, valoarea înregistrată fiind depășită doar de Regiunea Sud.

Ancheta statistică privind inovarea relevă faptul că factorii care blochează inovarea se pot împărți în trei categorii: factorii de cost, factori privind acumularea de cunoștințe și factori de piață. În acest context, motivul blocajului l-a constituit costurile de inovare ridicate, piața dominată de întreprinderi consacrate, dificultăți în găsirea partenerilor de cooperare, cererea fluctuantă de bunuri și servicii inovative sau lipsa de personal calificat.

Analiza IMM-urilor din punctul de vedere al procentului din investiții dedicat inovării în produse, procese sau organizare evidențiază că 30,89% dintre firmele investigate nu au alocat inovării nici un procent din investiții.

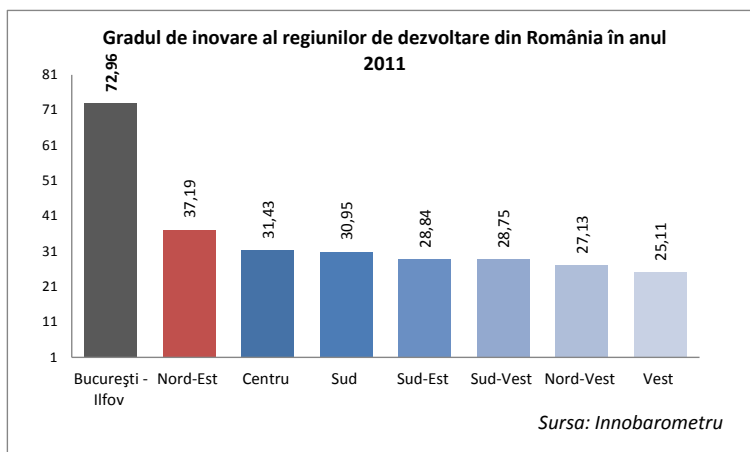
Deficiențele în domeniul dezvoltării tehnologice constituie un obstacol major pentru întreprinderi, în special pentru IMM-uri, care nu dispun de resursele financiare necesare procesului de inovare.

Structuri de transfer. Pentru Regiunea Nord-Est au fost aprobate și implementate următoarele proiecte de infrastructura de afaceri aflate în proprietate publică: Parcul științific și tehnologic TEHNOPOLIS Iași, Parcul Industrial HIT Hemeiș Bacău, Incubatorul de afaceri pentru IMM-uri din Botoșani, Centrul Economic Bucovina, Suceava, Centrul de afaceri Tutova-Bârlad, județul Vaslui, Centrul de resurse pentru afaceri Vaslui, Centrul expozițional Moldova, Iași, Centrul de afaceri și expozițional Bacău.

Analiza calitativă Stabilirea contextului pentru elaborarea analizei regionale a inovării are ca elemente importante cunoașterea situației actuale privind nevoia de inovare la nivelul IMM-urilor, oferta din acest domeniu provenită de la universitățile și institutele de cercetare din Regiunea Nord-Est, precum și posibilitățile oferite de structurile de interfață existente la nivel regional.

Prin interviuarea mai multor organizații au fost completate o serie de chestionare, structurate pe domenii de interes, din care putem concludiona:

Oferta regională de inovare. Activitățile de cercetare-dezvoltare continuă să se desfășoare, în cea mai mare parte, în sectorul public (peste 60%). În regiune există numeroase unități de cercetare: unități CD, instituții de învățământ superior, stațiuni agricole și agenți economici. Importantă este dezvoltarea pe care a cunoscut-o în ultimii ani dezvoltarea centrelor de cercetare și excelență în cadrul universităților din regiune, recunoscute de către Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNSIS) în cadrul Programului guvernamental CEEX.

II.3. Analiza SWOT/ SWOT analysis for RDA's area

Puncte tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența unor resurse umane bine pregătite ce activează în sectorul CDI și IT ✓ Existența a trei centre universitare care au în preocupările de bază pe lângă educație, cercetarea științifică, inventica și inovarea tehnologică ✓ Existența infrastructurii de bază pentru cercetare, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic, 79 de unități (cca.12% din numărul total la nivel național) ✓ Existența în regiune a 13,3% din întreprinderile cu activitate de inovare existente la nivel național ✓ Existența în regiune a unor firme specializate în producerea de software și furnizarea serviciilor IT ✓ Existența unor domenii de activitate cu potențial de dezvoltare, inclusiv prin inovare, cum ar fi: industria alimentară, industria de construcții de mașini, utilaje și echipamente, industria ușoară (tricotaje, confecții, încălțăminte), agricultura biologică, industria farmaceutică, IT, sectorul energiilor regenerabile, turism, meșteșuguri. ✓ Infrastructura de telecomunicații bine dezvoltată și cu un grad ridicat de acoperire ✓ Existența drumului european E85 ce străbate regiunea pe direcția nord-sud, a coridorului paneuropean IX și a celor trei aeroporturi internaționale Bacău, Iași și Suceava 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Insuficienta finanțare a sectorului CDI atât din surse publice cât și private ✓ Nivel redus al investițiilor în modernizare, re tehnologizare ✓ Insuficienta colaborare între centrele de cercetare/universități și mediul de afaceri pentru utilizarea rezultatelor cercetării și realizării transferului tehnologic către economie ✓ Accesarea insuficientă de către companii a finanțărilor nerambursabile disponibile ✓ Număr redus de întreprinderi certificate ISO ✓ Ponderea scăzută a investițiilor străine în Regiunea Nord Est ✓ Productivitatea muncii scăzută la nivelul regiunii Nord-Est ✓ Nivelul redus al culturii antreprenoriale și inovative ✓ Decalajul de dezvoltare mare dintre Regiunea Nord-Est și celelalte regiuni de dezvoltare (produsul intern brut pe locuitor este doar 68,39% din valoarea la nivel național) ✓ Contribuția insuficientă a industriei la PIB regional (44,3%) ✓ Insuficient schimb de experiență, informații și colaborare în interiorul mediului de afaceri ✓ Inexistența unei piețe unice pentru oferta și nevoia de ✓ Inovarea nu este promovată corespunzător
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Creșterea importanței inovării în cadrul politicilor naționale și europene ✓ Oportunități de finanțare a proiectelor CDI prin fonduri naționale și structurale ✓ Posibilitatea dezvoltării mediului de afaceri ca rezultat al construcției parcurilor industriale științifice și a incubatoarelor de afaceri ✓ Creșterea dinamicii sectorului IMM ✓ Posibilitatea dezvoltării schimburilor comerciale datorită amplasării regiunii pe cea mai lungă graniță de uscat a Uniunii Europene ✓ Existența unei strategii regionale pentru inovare ✓ Creșterea numărului de proiecte derulat în Regiunea Nord-Est având drept obiectiv încurajarea inovării ✓ Încurajarea dezvoltării poliilor de creștere ✓ Crearea parteneriatului național Uniunea Inovării ✓ Existența preocupării ADR Nord-Est pentru promovarea inițiativelor de dezvoltare inovativă 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Disponibilitate redusă a întreprinderilor pentru realizarea de cheltuieli în CDI, în special datorită implicațiilor financiare ✓ Competitivitatea redusă a firmelor din regiune pe piața europeană ✓ Migrația forței de muncă calificate și specializate din cercetare-inovare către alte regiuni și țări care oferă un salariu mai motivant ✓ Inexistența unei structuri care să integreze sistemul de inovare la nivel regional ✓ Lipsa de coordonare între diferitele politici sectoriale cu implicații în dezvoltarea sectorului CDI ✓ Creșterea volumului de produse de import pe piața românească ✓ Nivel redus al exporturilor ✓ Nivelul mare al pirateriei în IT pune în pericol dezvoltarea acestui sector.

II.4 Strategia regională de inovare/ Strategy for RDA's area

Viziunea dezvoltării inovative a Regiunii Nord Est consideră **inovarea drept baza competitivității economice**, având subordonate obiective strategice referitoare la economia bazată pe cunoaștere, creșterea valorii adăugate a produselor regionale, dezvoltarea culturii antreprenoriale în spiritul inovației.

Strategia regională inovativă încurajează creșterea competitivității economice în Regiunea Nord-Est prin crearea și dezvoltarea companiilor inovative, introducerea de tehnologii moderne în unitățile de cercetare – dezvoltare – inovare, valorificarea acestei infrastructuri și stimularea parteneriatului între universități, instituții de cercetare și companii.

Obiectivele specifice ale Strategiei Regionale de Inovare sunt:

- ✓ Dezvoltarea cunoașterii și generarea, difuzarea și utilizarea inovării printr-un sistem eficient de transfer și comercializare a inovării;
- ✓ Creșterea valorii adăugate regionale și generarea de noi activități economice;
- ✓ Promovarea unui mediu economic și social adecvat extinderii și menținerii procesului inovativ și culturii antreprenoriale.

În urma analizei efectuate, Regiunea de dezvoltare Nord-Est prezintă o serie de avantaje competitive și comparative în următoarele domenii: industrie alimentară, industrie textilă, turism, ITC, servicii de sănătate.

Dintre avantajele competitive și comparative ale regiunii putem enunța: forța de muncă calificată, existența unor centre universitare puternice și a unor infrastructuri de bază pentru cercetare, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic, înființarea unor rețele de colaborare pe domenii specifice (în domeniul industriei ușoare, sănătate, turism, IT), existența unor domenii cu tradiții importante (industria ușoară, mobilă), existența unui număr important de întreprinderi cu activități de inovare, prezența unor resurse turistice deosebite (în special mănăstirile din zona Bucovinei).

Unul din dezideratele regiunii îl reprezintă trecerea de la competitivitatea bazată pe factori (muncă, resurse naturale) sau investiții la cea bazată pe inovare, care presupune dezvoltarea capacității de cercetare în domenii de înaltă tehnologie (high-tech) generatoare de valoare adăugată, cu potențial de export și antrenare a altor sectoare productive.

Agenția pentru Dezvoltare regională Nord-Est va face eforturi pentru cooptarea părților interesate și a resurselor de la nivel regional pentru creșterea competitivității acestor sectoare și pentru a eficientiza utilizarea fondurilor structurale și a spori sinergiile dintre diferitele politici comunitare, naționale și regionale, precum și dintre investițiile din sectorul public și privat.

Situația actuală în domeniul inovării prezintă o serie de aspecte care, din punct de vedere strategic, trebuie îmbunătățite. Printre acestea, enumerăm nivelul necorespunzător de informare cu privire la inovare, slaba conștientizare a avantajele create de inovare, lipsa unei orientări generale spre inovare (încă din perioada de educație și formare profesională și terminând cu etapa de comercializare a bunurilor și serviciilor), reticența generală față de tematica inovării și față de acțiuni concrete în sfera inovativă, caracterul slab aplicativ al activităților de cercetare etc. Două cauze principale identificate de factorii implicați în elaborarea planului sunt problemele de mentalitate a majorității antreprenorilor vis-à-vis de inovare și situația nesatisfăcătoare a culturii inovative. Pentru perioada următoare, Regiunea Nord-Est își propune să contribuie la îmbunătățirea acestor neajunsuri prin susținerea măsurilor **educative și de informare**, cu scopul de a permite formarea pentru generația viitoare a unui mediu educațional, cultural și informațional propice inovării. Viziunea strategiei, din prisma susținerii măsurilor educaționale și de informare este ca, până în 2020, cea mai mare parte din temele de cercetare din Regiunea Nord Est să aibă un puternic caracter aplicativ, care să poată contribui la competitivitatea mediului de afaceri regional, iar cultura antreprenorială din Regiune să se îmbunătățească semnificativ în sensul deschiderii față de inovare.

Până în 2020, Uniunea Europeană își propune o țintă de 3% alocări din PIB pentru CD&I. Pentru România, procentul vizat este de 2%, în condițiile în care, în 2010, valoarea acestui indicator a fost de doar 0,5%. În Regiunea Nord-Est, procentul ce revine activităților de cercetare, dezvoltare și inovare este de doar 0,3% din PIB, diferența fiind semnificativă și relevantă pentru nivelul disparităților în sfera inovării pe care le înregistrează regiunea în comparație cu situația generală la nivel european. În perioada următoare, Regiunea Nord-Est va trebui să își îmbunătățească activitatea de **cercetare** sub aspect tehnologic, științific și aplicativ. Sprijinirea cercetării

fundamentale va reprezenta o prioritate, urmărindu-se îmbunătățirea infrastructurii și dotărilor specifice, îmbunătățirea colaborării între furnizorii de cercetare și între aceștia și generatorii de cerere și îmbunătățirea nivelului de pregătire științifică a cercetătorilor. Principiile care vor ghida măsurile viitoare în domeniul cercetării vor fi performanța și eficiența în utilizarea resurselor și cunoștințelor.

Printre punctele slabe identificate în cadrul analizei și dezbătute vast în cadrul consultărilor publice se numără insuficienta colaborare între centrele de cercetare, universități și mediul de afaceri pentru utilizarea rezultatelor cercetării și realizării transferului tehnologic către economie. Problemele de colaborare identificate nu se referă doar la relația cerere-ofertă, ci apar chiar și între organisme de același tip (institute de cercetare, universități, agenți economici). Pentru perioada următoare, un interes deosebit trebuie acordat îmbunătățirii relațiilor de **cooperare** între actorii relevanți din sfera inovării, cu scopul de a sprijini diseminarea rezultatelor în domeniu, de a îmbunătăți aplicativitatea rezultatelor cercetării și de a facilita parteneriate de dezvoltare. Un subiect prioritar îl vor constitui clusterelor, urmărindu-se susținerea înființării de clusterer noi în regiune în domeniile cu potențial (IT&C, industria ușoară, industria agroalimentară, turism etc.).

Vectorii care vor ghida acțiunile inovative din Regiunea Nord Est și care vor viza creșterea competitivității regionale vor fi **educația, cercetarea, informarea și cooperarea**.

În ceea ce privește **educația**, unul dintre domeniile prioritare ale creșterii inteligente, se va urmări completarea sistemelor tradiționale de educație cu o componentă atractivă, cu puternice valențe practice, care să îmbunătățească competențele elevilor și studenților în sensul abordării aplicative inovative a sectoarelor de studiu. Va fi susținută dezvoltarea de programe de practică focalizate pe identificarea de soluții de îmbunătățire a produselor și proceselor de producție.

În perioada următoare, va fi susținută **exelența în cercetare** urmărindu-se în același timp un nivel ridicat de aplicabilitate a rezultatelor acestora, care să contribuie la crearea de noi produse și servicii regionale și care să contribuie la dezvoltarea economică a regiunii prin generarea de valoare adăugată și de noi locuri de muncă. Prin susținerea acestui vector, Regiunea Nord Est va contribui la îmbunătățirea domeniului cercetării și inovării, unul din domeniile prioritare pentru creșterea inteligentă la nivelul Uniunii Europene. Activitățile care vor fi dezvoltate vor concorda cu prioritatea „Exelență științifică” a Programului Cadru Orizont 2020.

Activitatea de informare cu privire la activitățile de cercetare și inovare va viza în special mediul economic, o prioritate deosebită urmând să fie acordată sectorului IMM. Vor fi promovate ideile și modelele de succes din domeniul inovării, accentuându-se latura aplicativă și profitabilă a adoptării metodelor inovative de proiectare, producție, marketing, vânzări etc. O secțiune prioritară a activităților de informare va fi dedicată creșterea accesibilității la finanțare a IMM-urilor inovative, în sensul priorităților prevăzute în inițiativa „O uniune a inovării”, conform cărora trebuie facilitat accesul la finanțare a IMM-urilor și înlăturate barierele privind accesul pe piață a inovărilor produse de acestea.

Cooperarea între factorii interesați din sfera inovării va reprezenta o preocupare continuă și prioritară a Regiunii Nord Est. Va fi facilitată colaborarea directă și mai activă între mediul academic și institute de cercetare, pe de o parte, și mediul de afaceri, pe de altă parte, susținând structuri parteneriale de genul clusterelor, în sectoare cu potențial ridicat de aplicare și multiplicare a inovării. Vor fi susținute parteneriatele și rețele de cooperare între promotorii inovării de la nivel regional și între aceștia și alți parteneri interesați. Va fi facilitat accesul la rețele europene de cooperare și la sisteme de transfer și comercializare a inovării. Utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor va reprezenta o prioritate, așa cum este indicat și de principiul european al creșterii inteligente.

III. Acțiuni detaliate ale planului/ RDA's priorities & measures planned for the future period 2014-2020

VECTOR 1: EDUCARE - dezvoltarea educației în domeniul ingineriei și a formării profesionale continue axată pe competențe strategice și meseriile viitorului

1. Inițierea unor module de instruire pentru dezvoltarea gândirii strategice, inovative și creative (atât pentru manageri, cât și pentru personalul de execuție)

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, universități

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 150.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul Operațional pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2014-2020, Programe de cooperare transnaționale 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 300 persoane instruite în domeniul managementului strategic, 300 persoane instruite ca manageri de inovare, 300 persoane instruite în domeniul creației tehnice

2. Organizarea unor cursuri pentru toți factorii interesați privind conceptul de cluster și de parteneriat

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, Camere de comerț, clustere

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 100.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul operațional pentru competitivitate 2014-2020, Programe de cooperare transnaționale 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 200 persoane instruite cu privire la dezvoltarea clusterelor

3. Realizarea unor studii de piață pentru identificarea reticențelor de colaborare ale IMM-urilor

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, camere de comerț

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 100.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul COSME, Programe de cooperare transnaționale 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 1 studiu de piață realizat

4. Promovarea creării de companii inovative noi

Parteneri: agenți economici, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, Camere de Comerț și Industrie, structuri de sprijinire a afacerilor

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 2.000.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul COSME, Programul operațional de competitivitate 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 10 companii inovative noi create în regiune

5. Sprijinirea companiilor în introducerea tehnologiilor inovative

Parteneri: agenți economici, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est,

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 5.000.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul operațional pentru competitivitate 2014-2020, Programul operațional Regional 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 30 IMM-uri care au achiziționat tehnologii inovative

VECTOR 2: CERCETARE - creșterea calității și cantității în cercetarea aplicată pe domeniile de activitate cu potențial de creștere economică: industria alimentară, industria de construcții de mașini, utilaje și echipamente, industria ușoară (tricotaje, confecții, încălțăminte), agricultura biologică, industria farmaceutică, IT, sectorul energiilor regenerabile, turism, meșteșuguri

1. Sprijinirea IMM-urilor în dezvoltarea inovării în marketing

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, Camere de Comerț

Perioada de implementare: 2014-2016; *Bugetul estimat:* 150.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul Orizont 2020, Programe de cooperare transnaționale 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 30 companii informate despre inovarea în marketing

2. Elaborarea unei cercetări sociologice privind gândirea inovativă și clusterelor

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 150.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul COSME, Programe de cooperare transnaționale 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 1 cercetare sociologică realizată

3. Sprijinirea participării în proiecte europene de cercetare

Parteneri: Universități, Institute de cercetare, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 500.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul Orizont 2020

Indicatori de monitorizare: 3 proiecte de cercetare europeană implementate

4. Dezvoltarea unor proiecte de cercetare aplicată pe domeniile competitive la nivel regional industria alimentară, industria de construcții de mașini, utilaje și echipamente, industria ușoară (tricotaje, confecții, încălțăminte), agricultura biologică, industria farmaceutică, IT, sectorul energiilor regenerabile, turism, meșteșuguri

Parteneri: Universități, Institute de cercetare, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 2.000.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul Orizont 2020, Programul național de cercetare 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 5 proiecte de cercetare dezvoltate

VECTOR 3: INFORMARE - creșterea numărului de brevete și licențe achiziționate/aplicate de companii

1. Campanie de conștientizare a IMM-urilor cu privire la inovare

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, Camerele de Comerț, OSIM, ANCS, AROTT, INI Iași

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 200.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul Orizont 2020, Programe de cooperare transnaționale 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 1 campanie de conștientizare realizată, peste 180 IMM-uri implicate în acțiunea de conștientizare

2. Diseminarea și informarea IMM-urilor cu privire la legislația legată de brevete și drepturi de autor

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, Camere de Comerț

Perioada de implementare: 2014-2016; *Bugetul estimat:* 100.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul Orizont 2020, Programe de cooperare transnaționale 2014-2020

Indicatori de monitorizare: peste 180 de IMM-uri informate

3. Organizarea unui seminar regional anual dedicat inovării cu participarea tuturor factorilor interesați din domeniul inovării (INOVAR^{NE} –Inovare în Regiunea Nord-Est)

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, Universități, Camere de Comerț,

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 20.000 EUR/an

Sursa de finanțare: Program de cooperare transnațională 2014-2020, buget propriu

Indicatori de monitorizare: 1 seminar regional privind inovarea organizat, 50 participanți la eveniment

4. Informarea studenților asupra oportunităților de angajare locale și regionale după terminarea universității

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, Universități, AJOFM-uri

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 10.000 EUR/an

Sursa de finanțare: Program de cooperare transnațională/transfrontalieră 2014-2020/ CE DG Communication (Centrul Europe Direct)

Indicatori de monitorizare: 1.000 studenți informați anual

5. Editarea unei publicații regionale trimestriale (Info Buletin Regional) dedicată promovării inovării

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 50.000 EUR

Sursa de finanțare: Program de cooperare transnațională 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 1 publicație editată în min 8000 exemplare / an

6. Crearea unui portal regional dedicat inovării care să conțină inclusiv o bază de date cu legislația europeană în domeniul inovării, cu rezultatele tuturor cercetărilor din universități și cu toate companiile interesate de inovare

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 200.000 EUR

Sursa de finanțare: Program de cooperare transnațională 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 1 portal regional dedicat inovării realizat

7. Realizarea unor campanii de conștientizare a populației cu privire la importanța inovării în creșterea competitivității

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 200.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul operațional privind resursele umane 2014-2020, Program de cooperare transnațională 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 1.200 persoane informate despre importanța inovării

VECTOR 4: COOPERARE - creșterea semnificativă a numărului de interacțiuni între cererea și oferta de inovare

1. Promovarea unor schimburi de experiență între clustere

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, clusterelor regionale

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 350.000 EUR

Sursa de finanțare: Program de cooperare transnațională 2014-2020, Programul operațional pentru competitivitate 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 5 schimburi de experiență realizate

2. Îmbunătățirea colaborării dintre universități și IMM-urile din regiune prin implicare studenților în stagii de practică

Parteneri: Universități, Camere de Comerț, agenți economici, Agenția pentru Dezvoltare Regională

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 200.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul operațional privind resursele umane 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 200 de studenți care au făcut stagii de practică

3. Eliminarea barierelor de înregistrare a invențiilor și inovațiilor

Parteneri: Camere de Comerț, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, Ministerul Economiei, Comerțului și mediului de afaceri,

Perioada de implementare: 2014-2017; *Bugetul estimat:* 150.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul Operațional Regional 2014-2020, Program de cooperare transnațională

Indicatori de monitorizare: 1 set de propuneri legislative pentru înlăturarea barierelor

4. Elaborarea unei strategii regionale privind clusterelor

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Perioada de implementare: 2014-2016; *Bugetul estimat:* 150.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul Operațional Regional 2014-2020, Program de cooperare transnațională

Indicatori de monitorizare: 1 strategie regională privind clusterelor elaborată

5. Organizarea unei expoziții regionale anuale privind inovarea

Parteneri: Universități, societăți comerciale, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 10.000 Euro/acțiune

Sursa de finanțare: Program de cooperare transnațională 2014-2020, Programul de cooperare transfrontalieră, surse proprii

Indicatori de monitorizare: 1 expoziție anuală organizată

6. Sprijinirea noilor structuri asociative de tipul clusterelor

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, clusterelor, agenți economici

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 400.000 EUR,

Sursa de finanțare: Programul operațional pentru competitivitate 2014-2020, Program de cooperare transnațională 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 3 noi clusterelor înființate în regiune

7. Stimularea, prin acțiuni suport și schimb de experiență, a managementului performant în Centrele de Informare Tehnologică, parcuri industriale și incubatoare de afaceri

Parteneri: Tehnopolis Iași, incubatoare de afaceri, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Perioada de implementare: 2014-2020; *Bugetul estimat:* 300.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul Orizont 2020, Program de cooperare transnațională 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 3 acțiuni de schimburi de experiență realizate, 5 persoane instruite în domeniul managementului parcurilor industriale

8. Dezvoltarea unor manuale de bune practici în domeniul inovării din Europa și România

Parteneri: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, Universități

Perioada de implementare: 2014-2020; Bugetul estimat: 500.000 EUR

Sursa de finanțare: Programul Orizont 2020, Program de cooperare transnațională 2014-2020

Indicatori de monitorizare: 1 manual de bune practici redactat

VECTORI AI INOVĂRII

<p>VECTOR 1: EDUCARE</p> <p>dezvoltarea educației în domeniul ingineriei și a formării profesionale continue axată pe competențe strategice și meseriile viitorului</p>	<p>VECTOR 2: CERCETARE</p> <p>creșterea calității și cantității în cercetarea aplicată pe domeniile de activitate cu potențial de creștere economică: industria alimentară, industria de construcții de mașini, utilaje și echipamente, industria ușoară (tricotaje, confecții, încălțăminte), agricultura biologică, industria farmaceutică, IT, sectorul energiilor regenerabile, turism, meșteșuguri</p>
<ol style="list-style-type: none"> Inițierea unor module de instruire pentru dezvoltarea gândirii strategice, inovative și creative (atât pentru manageri, cât și pentru personalul de execuție) Organizarea unor cursuri pentru toți factorii interesați privind conceptul de cluster și de parteneriat Realizarea unor studii de piață pentru identificarea reticențelor de colaborare ale IMM-urilor Promovarea creării de companii inovative noi Srijinirea companiilor în introducerea tehnologiilor inovative 	<ol style="list-style-type: none"> Srijinirea IMM-urilor în dezvoltarea inovării în marketing Elaborarea unei cercetări sociologice privind gândirea inovativă și clusterelor Srijinirea participării în proiecte europene de cercetare Dezvoltarea unor proiecte de cercetare aplicată pe domeniile competitive la nivel regional: industria alimentară, industria de construcții de mașini, utilaje și echipamente, industria ușoară (tricotaje, confecții, încălțăminte), agricultura biologică, industria farmaceutică, IT, sectorul energiilor regenerabile, turism, meșteșuguri
<p>VECTOR 3: INFORMARE</p> <p>creșterea numărului de brevete și licențe achiziționate/aplicate de companii</p>	<p>VECTOR 4: COOPERARE</p> <p>creșterea semnificativă a numărului de interacțiuni între cererea și oferta de inovare</p>
<ol style="list-style-type: none"> Campanie de conștientizare a IMM-urilor cu privire la inovare Diseminarea și informarea IMM-urilor cu privire la legislația legată de brevete și drepturi de autor Organizarea unui seminar regional anual dedicat inovării cu participarea tuturor factorilor interesați din domeniul inovării Informarea studenților asupra oportunităților de angajare locale și regionale după terminarea universității Editarea unei publicații regionale trimestriale (format ziar) care va include o secțiune dedicată promovării inovării Crearea unui portal regional dedicat inovării care să conțină inclusiv o bază de date cu legislația europeană în domeniul inovării, cu rezultatele tuturor cercetărilor din universități și cu toate companiile interesate de inovare Realizarea unor campanii de conștientizare a populației cu privire la importanța inovării în creșterea competitivității 	<ol style="list-style-type: none"> Promovarea unor schimburi de experiență între cluster Îmbunătățirea colaborării dintre universități și IMM-urile din regiune prin implicare studenților în stagii de practică Eliminarea barierelor de înregistrare a invențiilor și inovațiilor Elaborarea unei strategii regionale privind clusterelor Organizarea unei expoziții regionale anuale privind inovarea Srijinirea noilor structuri asociative de tipul clusterelor Stimularea, prin acțiuni suport și schimb de experiență, a managementului performant în Centrele de Informare Tehnologică, parcuri industriale și incubatoare de afaceri Dezvoltarea unor manuale de bune practici în domeniul inovării din Europa și România

Având în vedere resursele umane și financiare limitate și luând în considerare solicitările factorilor interesați în domeniul inovării care au participat la întâlnirile de lucru, considerăm ca **prioritare în implementare următoarele 6 acțiuni**:

1. Inițierea unor module de instruire pentru dezvoltarea gândirii strategice, inovative și creative (atât pentru manageri, cât și pentru personalul de execuție),
2. Organizarea unor cursuri pentru toți factorii interesați privind conceptul de cluster și de parteneriat,
3. Crearea unui portal regional dedicat inovării care să conțină inclusiv o bază de date cu legislația europeană în domeniul inovării, o bază de date cu rezultatele tuturor cercetărilor din universități și cu toate companiile interesate de inovare,
4. Organizarea unui seminar regional anual dedicat inovării cu participarea tuturor factorilor interesați din domeniul inovării,
5. Stimularea, prin acțiuni suport și schimb de experiență, a managementului performant în Centrele de Informare Tehnologică, parcuri industriale și incubatoare de afaceri
6. Elaborarea unei strategii regionale privind clusterelor

III. Mecanismul de implementare a Planului de Acțiuni/ RDA's implementation mechanism

Prima etapă a implementării Planului de acțiuni va consta în **măsuri de promovare a documentului și a inițiativelor propuse**, cu scopul de a mobiliza factorii interesați pentru implementarea măsurilor. Gradul cel mai ridicat de prioritate vis-à-vis de activitățile de promovare a documentului o vor avea organismele propuse drept responsabili de implementarea măsurilor identificate, dar alte segmente importante de beneficiari vor reprezenta, de asemenea, grupuri-țintă ale acestei etape. Atașăm un model de scrisoare de sprijin care să fie semnată de toți factorii implicați în inovare la nivel regional, respectiv: laboratorul regional pentru inovare, autorități naționale cu rol în planificare, autorități locale.

Implementarea propriu-zisă a planului va fi realizată de organismele identificate de Plan drept responsabili sau beneficiari, cu sprijinul direct al Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est și al Laboratorului Regional de Inovare Nord-Est. Se așteaptă ca implicarea factorilor interesați să fie cu atât mai consistentă cu cât aceștia au fost direct implicați în procesul de elaborare a documentului de programare iar inițiativele propuse au fost generate sau definitivate cu reprezentanți ai beneficiarilor vizați.

Comunicarea va reprezenta o componentă esențială a mecanismului de implementare, presupunând dintr-un sens (ADR Nord-Est, Laboratorul de Inovare Nord Est) popularizarea inițiativelor și mobilizarea factorilor implicați și, din celălalt sens (factorii interesați), informarea continuă cu privire la implementarea măsurilor, propuneri de îmbunătățire a Planului de Acțiuni etc.

Activitatea de monitorizare și evaluare se va desfășura continuu, va depinde semnificativ de Laboratorul Regional de Inovare Nord-Est dar va trebui susținută de factorii locali implicați în sfera inovării. Importanța acestei activități este cu atât mai evidentă cu cât este unul dintre factorii care asigură caracterul permanent al activității de planificare. Laboratorul Regional de Inovare Nord-Est va evalua în permanență stadiul și rezultatele implementării Planului de Acțiuni, publicând un raport periodic (recomandabil, anual) care va cuprinde secțiuni distincte privind:

- ✓ evaluarea stadiului de implementare a măsurilor, cu focalizare asupra obiectivelor stabilite inițial și asupra țăntelor sectoriale regionale;
- ✓ contextul socio-economic regional, subliniind schimbări semnificative cu potențial impact asupra inovării;
- ✓ recomandări privind modificarea Planului de Acțiuni, dacă se impun.

Concluziile rapoartelor periodice (anuale) vor sta la baza eventualelor modificări ale documentului. De altfel, ori de câte ori se va impune revizuirea documentului (ex: publicarea tuturor informațiilor cu privire la finanțările nerambursabile pentru următoarea perioadă de programare), Laboratorul Regional de Inovare Nord-Est va analiza situațiile de fapt și va decide modificările care se impun. Atașăm chestionarul privind evaluarea anuală a planului.

III.1 Măsuri de conștientizare și promovare a inițiativelor propuse

Activitatea de promovare a inițiativelor incluse în planul de acțiuni în domeniul inovării va urmări asumarea inițiativelor de către factorii interesați în dezvoltarea inovării la nivel regional. Pentru proiectele din planul de acțiuni care vor fi finanțate din fonduri europene se vor folosi mijloacele specifice de publicitate și informare (conferințe de presă, rapoarte, comunicate).

Mijloace de comunicare care se vor utiliza sunt: Comunicarea directă (prin organizarea unor evenimente de informare publică), Comunicarea prin mijloace electronice, Informarea publică (va avea la bază și editarea de materiale informative despre proiecte), Comunicatele de presă -

Măsuri de conștientizare și promovare a inițiativelor propuse sunt:

- ✓ Întâlniri la nivel local și regional, organizate periodic (semestrial sau anual), pentru a furniza informații și ultimele actualizări privind inițiativele implicate;
- ✓ Întâlniri ad-hoc cu instituțiile partenere și grupuri de interes specifice, privind inițiativele din domeniul inovării
- ✓ Elaborarea unor prezentări PowerPoint pentru promovarea inițiativelor din planul de acțiuni la diferite seminarii, simpozioane, târguri;
- ✓ Dezvoltarea unei baze de date și întreținerea ei pentru distribuirea de materiale informative.
- ✓ Elaborarea unor buletine informative periodice, transmise partenerilor și beneficiarilor în format electronic;
- ✓ Participarea la conferințele de presă, interviuri, comunicate de presă și articole;
- ✓ Realizarea unei secțiuni web dedicate inițiativelor privind inovarea găzduită pe pagina de internet a Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est.
- ✓ Dezvoltarea site-ului și actualizarea în mod regulat.

III.2 Măsuri de prevenire a riscului de implementare a planului

Riscurile care pot apărea la implementarea planului, pot fi:

- ✓ **Riscuri financiare**, respectiv riscul de a nu putea accesa finanțările prevăzute în plan din diferite motive (de ex: de eligibilitate) sau riscul ca bugetul alocat respectivelor finanțări să fie unul diminuat. Pentru prevenirea acestui risc Agenția pentru Dezvoltare Regională, în urma consultărilor în cadrul Laboratorului Regional de Inovare va reactualiza planul de acțiuni, în momentul în care programele de finanțare aferente perioadei 2014-2020 vor fi finalizate, ajustând eventual bugetele proiectului sau implicând alți factori interesați în implementarea lui.
- ✓ **Riscuri privind resursele umane**, respectiv lipsa calificărilor tehnice necesare organizației responsabile de implementarea acțiunii pentru o implementare de calitate (consultanți externi, organizații partenere, expertiza în management de proiect, etc.). În acest sens trebuie luate măsuri de extindere a parteneriatului la acele organizații care pot sprijini cu expertiză tehnică implementarea inițiativei.
- ✓ **Riscuri de colaborare**. Implementarea tuturor acțiunilor din plan presupune o cooperare strânsă între diferite instituții (universități, sector privat, asociații, agenția pentru dezvoltare regională). Pentru a menține o colaborare bună pe tot parcursul implementării planului este necesară o comunicare permanentă între aceste instituții și o detaliere a intereselor comune.
- ✓ **Riscuri externe**. Riscurile valutare, modificările de politică fiscală sau de proceduri administrative, au îngreunat vizibil implementarea finanțate din fonduri europene și pot crea probleme în perioada următoare de programare.

IV. Concluzii / RDA's conclusions for the strategy of transnational innovation system

În mod concret, pentru ca **Regiunea Nord-Est din România să devină o regiune a cunoașterii care promovează inovarea ca motor al dezvoltării economice** aceasta trebuie să se alinieze direcțiilor promovate de inițiativa emblematică „O Uniune a inovării”, și să întreprindă o serie de acțiuni precum:

1. Să sprijine **investițiile în educație, cercetare și dezvoltare, inovare și TIC**. Astfel de investiții vor beneficia de finanțări suplimentare în următoarea perioadă de finanțare. Astfel la nivel regional sunt necesare acțiuni de atragere a personalului calificat și cercetătorilor, de promovare a cursurilor de instruire în managementul inovării pentru întreprinzători. Sistemele de cercetare și inovare atât în cadrul uniunii Europene, cât și la nivelul statelor membre trebuie să fie coordonate mai bine, iar performanța acestora trebuie îmbunătățită.

Există o serie de curențe semnificative în domeniul învățământului științific la nivel regional. Inovarea este în prezent necesară în aproape toate aspectele vieții: școlile trebuie să se asigure că toți tinerii sunt pregătiți să înfrunte această provocare. Majoritatea universităților europene nu atrag suficiente talente mondiale de vârf, iar numărul de universități care ocupă poziții fruntașe în clasamentele internaționale existente este relativ scăzut.

Excelența trebuie să devină principiul director. Avem nevoie de universități de talie mondială, trebuie să ridicăm nivelul competențelor și să atragem talente de vârf din străinătate. Este necesară susținerea la nivel regional pentru implementarea tehnologiei informației și comunicațiilor, domeniu generator de inovare. Trebuie stimulată formarea profesională continuă care creează competențe strategice și ridică competitivitatea companiei pregătind forța de muncă pentru un mediu antreprenorial calitativ superior

2. Să faciliteze **îmbunătățirea capacității de cercetare-dezvoltare a instituțiilor din Regiunea Nord-Est** în scopul creșterii competitivității economice regionale. Fondul european de dezvoltare regională ar trebui să fie exploatat la maximum pentru dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare. Cercetarea trebuie să producă mai multe inovări. Trebuie intensificată cooperarea dintre lumea științei și lumea întreprinderilor, trebuie îndepărtate obstacolele și trebuie instituite stimulente. Trebuie stimulată cercetarea-dezvoltarea în domeniile competitive la nivel regional, respectiv: Abordarea sectorială urmărind acele domenii de activitate care au potențial competitiv regional.

Astfel, trebuie promovată participarea colectivelor de cercetare, a centrelor de cercetare și întreprinderilor în proiecte internaționale și în rețele, trebuie încurajată modernizarea centrelor de cercetare, trebuie activitatea de cercetare în domenii științifice și tehnologice strategice. O cercetare și o inovare de nivel înalt necesită, din ce în ce mai mult, infrastructuri de talie mondială.

3. Să dezvolte **capacitatea întreprinderilor de a fi mai inovative și să dezvolte cultura antreprenorială inovativă**. *Barierile rămase în calea antreprenorilor care vor să „introducă idei pe piață”* trebuie îndepărtate: un acces mai bun la finanțare, în special pentru IMM-uri, drepturi de proprietate intelectuală accesibile, reglementări și obiective mai inteligente și mai ambițioase, instituirea mai rapidă de standarde interoperabile și utilizarea strategică a bugetelor noastre masive alocate achizițiilor publice. Ar trebui lansate **parteneriate europene pentru inovare** cu scopul de a accelera cercetarea, dezvoltarea și desfășurarea pe piață a inovărilor, în vederea abordării provocărilor societale majore, punerii în comun a expertizelor și resurselor și stimulării competitivității industriei din UE, începând cu domeniul îmbătrânirii în condiții bune de sănătate. Punctele noastre forte din domeniul **design-ului și creativității** trebuie exploatate mai bine. Trebuie să promovăm inovarea în domeniul **social**.

Cultura inovativă nu este implementată îndeajuns în sectorul afacerilor, companiile neavând un management sistematic dedicate inovării. Acest aspect determină întreprinderile să păstreze un control economic și tehnologic, să gândească prudent la oportunități și soluții tehnologice.

Inovarea socială reprezintă un domeniu important nou care ar trebui dezvoltat. Este vorba despre încurajarea ingeniozității organizațiilor de caritate, a asociațiilor și a antreprenorilor sociali de a găsi noi modalități de satisfacere a nevoilor sociale care nu sunt satisfăcute în mod adecvat de piață sau de sectorul public. De asemenea, poate fi vorba și despre încurajarea ingeniozității de a realiza schimbările comportamentale necesare pentru abordarea provocărilor societale majore, cum ar fi schimbările climatice. Pe lângă satisfacerea nevoilor sociale și abordarea

provocărilor societale, inovările sociale sprijină cetățenii și creează noi relații sociale și modele de colaborare. Prin urmare, acestea sunt inovative în esența lor și benefice pentru capacitatea de inovare a societății.

Luând în considerare documentele de programare pentru perioada următoare principalele provocări cărora trebuie să le facă față întreprinderile regionale inovative constau în:

1. Accesul la finanțare

Îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare va fi, de asemenea, sprijinită prin *consolidarea sistemului de fonduri de garantare pentru IMM-uri*, inclusiv prin abordarea dezvoltării la nivel regional a acestui sistem, susținută prin crearea și dezvoltarea capacităților de consultanță pentru dezvoltarea afacerilor. Facilitarea accesului la creditare prin scheme de garantare va îmbunătăți condițiile finanțărilor și, implicit, accesul la finanțare al IMM-urilor, în condițiile în care cererea de credit pentru capital de lucru și dezvoltare este insuficient acoperită de ofertă, în special din partea sectorului bancar, dar și a celui nebancar pe componenta de microcreditare.

2. Creșterea competitivității și a spiritului inovator

Sprijinirea dezvoltării afacerilor bazate pe creșterea calității producției și modele de afaceri eco-eficiente asigură încurajarea inovării în întreprinderile mici și mijlocii și, pe această cale, creșterea competitivității IMM-urilor din România, mai ales pe Piața Internă. IMM-urile din România se află în competiție directă cu toate întreprinderile care oferă produse și servicii pe piețele globale și, de aceea, trebuie încurajate să folosească toate oportunitățile de creștere a competitivității și de dezvoltare a afacerilor.

3. Educația antreprenorială

Societatea bazată pe cunoștințe trebuie construită pe educație, instruire și o nouă cunoaștere derivată din cercetare. Având educația și pregătirea, ca chestiuni naționale există necesitatea unei strategii comune în care sistemele naționale să transpară și un număr de criterii ale calității este stabilit pentru măsurarea sistemului național. Reprezentanții IMM-urilor ar trebui să fie implicați în procesul de schimbare în sistemele educaționale. Antreprenoriatul ar trebui să fie parte a curriculumului încă din școala primară.

4. Clustere de inovare pentru creșterea regională

Clusterelor - concentrări geografice de societăți, adesea IMM-uri, care interacționează unele cu altele și cu clienți și furnizori și au în comun, adesea, un fond de forță de muncă specializată, servicii financiare și pentru întreprinderi, facilități în domeniul C&D și al formării – sunt un element important în strategiile de specializare inteligentă. Ele furnizează un mediu care favorabil care stimulează competitivitatea și inovarea. Sprijinul pentru dezvoltarea acestora trebuie să fie concentrat asupra domeniilor cu avantaj comparativ.

5. Medii de afaceri favorabile inovării pentru IMM-uri

Un sector înfloritor al IMM-urilor este esențial pentru creștere, locuri de muncă și inovare și, astfel, pentru coeziune. Autoritățile regionale și naționale ar trebui să sprijine mediile de afaceri favorabile inovării în oferirea de asistență IMM-urilor, în special celor cu activitate intensă de C&D și creării de noi întreprinderi.

6. Creativitate și industrii culturale

Industria culturale și creative, care înfloresc la nivel local și regional, se află într-o poziție strategică pentru a face legătura între creativitate și inovare. Ele pot contribui la impulsivitatea economiilor locale, pot stimula noi activități, crea noi locuri de muncă durabile, avea efecte de propagare importante asupra altor industrii și spori atractivitatea regiunilor și a orașelor. Prin urmare, industriile creative sunt catalizatori pentru schimbările structurale în multe zone industriale și rurale care au potențialul de a-și revitaliza economiile și de a contribui la o modificare a imaginii publice a regiunilor.

{ANTET PARTENER}

Către: **AGENȚIA PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ „NORD-EST”**
Str. Lt. Drăghescu, nr.9, Piatra Neamț

SCRISOARE DE SPRIJIN

privind implementarea Planului Regional de Acțiune în Domeniul Inovării 2014-2020

Ca urmare a consultării documentelor regionale de programare și în semn de acord față de atribuirea unei importanțe deosebite inovării în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est a României, *{INSTITUȚIA/ORGANIZAȚIA}* își manifestă intenția de a sprijini Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Est și celelalte organisme implicate în implementarea Planului Regional de Acțiune privind Inovarea pentru perioada 2014-2020, cu scopul de a contribui la îmbunătățirea nivelului regional de competitivitate.

Vom contribui, în perioada următoare, la promovarea documentului și a inițiativelor propuse și vom urmări alinierea planurilor proprii de dezvoltare pe termen scurt și mediu cu prevederile Planului de Acțiune în domeniul Inovării.

{Semnătura}

CHESTIONAR

pentru evaluarea implementării Planului Regional de Acțiune în Domeniul Inovării 2014-2020

1. Cum apreciați implementarea în anul _____ a acțiunilor/inițiativelor din cadrul Planului Regional de acțiuni privind inovarea 2014-2020 pe următoarele domenii:

1.1 VECTOR 1: EDUCARE - dezvoltarea educației în domeniul ingineriei și a formării profesionale continue axată pe competențe strategice și meseriile viitorului

Foarte bună Bună Satisfăcătoare Nesatisfăcătoare NS/NR

1.2 VECTOR 2: CERCETARE - creșterea calității și cantității în cercetarea aplicată pe domeniile de activitate cu potențial de creștere economică: prelucrare lemn, textile, mecanică, produse agro-alimentare, bio-tehnologie, servicii turistice și ITC

Foarte bună Bună Satisfăcătoare Nesatisfăcătoare NS/NR

1.3 VECTOR 3: INFORMARE - creșterea numărului de brevete și licențe achiziționate/aplicate de companii

Foarte bună Bună Satisfăcătoare Nesatisfăcătoare NS/NR

1.4 VECTOR 4: COOPERARE - creșterea semnificativă a numărului de interacțiuni între cererea și oferta de inovare

Foarte bună Bună Satisfăcătoare Nesatisfăcătoare NS/NR

2. Cum apreciați **colaborarea Dumneavoastră cu ceilalți factori implicați** în implementarea acțiunilor/inițiativelor din cadrul Planului Regional de Acțiuni privind Inovarea 2014-2020?

Foarte bună Bună Satisfăcătoare Nesatisfăcătoare NS/NR

3. Cum apreciați **activitatea de informare** cu privire la implementarea acțiunilor/inițiativelor din cadrul Planului Regional de Acțiuni privind Inovarea 2014-2020?

Foarte bună Bună Satisfăcătoare Nesatisfăcătoare NS/NR

4. Vă rugăm să **evaluați componentele Planului Regional de Acțiune în Domeniul Inovării** din prisma relevanței acestora pentru domeniul inovării, a eficienței intervențiilor și a impactului asupra cadrului regional al inovării la nivelul regiunii Nord Est pentru perioada următoare (până în anul 2020).

<p>VECTOR 1: EDUCARE</p> <p><i>dezvoltarea educației în domeniul ingineriei și a formării profesionale continue axată pe competențe strategice și meseriile viitorului</i></p>	<p>Vă rugăm să încercuți cifra corespunzătoare fiecărui atribut analizat, 1 reprezentând valoarea de minim iar 5 valoarea de maxim.</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>relevanță</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> <tr> <td>eficiență</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> <tr> <td>impact</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> </tbody> </table>	relevanță	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	eficiență	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	impact	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
relevanță	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
eficiență	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
impact	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
<p>VECTOR 2: CERCETARE</p> <p><i>creșterea calității și cantității în cercetarea aplicată pe domeniile de activitate cu potențial de creștere economică: prelucrare lemn, textile, mecanică, produse agro-alimentare, bio-tehnologie, servicii turistice și ITC</i></p>	<p>Vă rugăm să încercuți cifra corespunzătoare fiecărui atribut analizat, 1 reprezentând valoarea de minim iar 5 valoarea de maxim.</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>relevanță</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> <tr> <td>eficiență</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> <tr> <td>impact</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> </tbody> </table>	relevanță	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	eficiență	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	impact	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
relevanță	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
eficiență	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
impact	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
<p>VECTOR 3: INFORMARE</p> <p><i>creșterea numărului de brevete și licențe achiziționate/aplicate de companii</i></p>	<p>Vă rugăm să încercuți cifra corespunzătoare fiecărui atribut analizat, 1 reprezentând valoarea de minim iar 5 valoarea de maxim.</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>relevanță</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> <tr> <td>eficiență</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> <tr> <td>impact</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> </tbody> </table>	relevanță	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	eficiență	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	impact	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
relevanță	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
eficiență	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
impact	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
<p>VECTOR 4: COOPERARE</p> <p><i>creșterea semnificativă a numărului de interacțiuni între cererea și oferta de inovare</i></p>	<p>Vă rugăm să încercuți cifra corespunzătoare fiecărui atribut analizat, 1 reprezentând valoarea de minim iar 5 valoarea de maxim.</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>relevanță</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> <tr> <td>eficiență</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> <tr> <td>impact</td> <td>[1]</td> <td>[2]</td> <td>[3]</td> <td>[4]</td> <td>[5]</td> </tr> </tbody> </table>	relevanță	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	eficiență	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	impact	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
relevanță	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
eficiență	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														
impact	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]														

5. În cazul în care aveți **propuneri de noi acțiuni/inițiative** care ar trebui incluse în Planul Regional de acțiune privind Inovarea 2014-2020 **sau de modificări** ale formei actuale a Planului care pot duce la dezvoltarea competitivității regionale, vă rugăm să le specificați mai jos:

- a. _____
- b. _____
- c. _____

DATE PRIVIND RESPONDENTUL

Instituția / Organizația / Compania			
Numele respondentului		funcția	
Date de contact			